

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Vita Et Epistolae Clementis Papae IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

farum diebus, in omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum apostolorum eius Petri & Pauli auctoritate confisi, de iniunctis sibi pœnitentiis relaxamus.

Datum, &c.

VITA ET EPISTOLÆ

CLEMENTIS PAPÆ IV.

ANNO
CHRISTI
1265.

CLEMENS quartus, patria Narbonensis, e villa sancti Ægidii, antea Guido Falcodius appellatus, iurifrudentiæ laude clarissimus, mortua coniuge quam prius habuerat, Podiensis, & paulo post Narbonensis episcopus factus, ex cardinale omnium acclamatione designatus est pontifex ipsis Nonis Februarii, anno Christi 1265. regnante Richardo Romanorum rege. Initio pontificatus mendicantis habitu Perusium vsque profectus est: quo cardinales subsecuti, eum cum debito honore Viterbium deduxerunt. Interea Carolus Andegauensis Italiam ingressus, Romæ per cardinales ad hoc deputatos, Neapoleos & Siciliae rex renuntiatus est; ea conditione adiecta, vt feudi titulo ecclesiæ Romanæ quadraginta millia ducatorum quot annis penderet. Carolo rege creato, post Manfredi obitum, quem ipse deuicerat, Corradinus valida manu instructus vt regnum recuperaret superuenit: de quo pontifex cum per agros Viterbienses eum transeuntem videret, fertur dixisse, ipsum tamquam agnum ad macellum deduci; quemadmodum etiam iuste euenit. Edinigem Poloniae reginam, post mortem miracula facientem, in numerum sanctorum retulit. Sanctum Bonauenturam vnice dilexit. In pauperes liberalis, erga Deum religiosus, apud omnes modestus extitit: & vt paucis multa complectar, nullis non virtutibus ornatus erat. Bona ecclesiæ fidelissime, nullo personarum habito respectu, distribuit. Filiarum duarum alteri, quas ex legitimo matrimonio ante pontificatum susceperat, in monasterio collocatæ triginta tantum libras, alteri trecentas libras dotis nomine dedit. Clerico nepoti tres præbendas habenti duas abstulit, dicens se Deo non carni & sanguini velle acquiescere. Post tres annos die-

Concil. Tom. 28.

Q99

que viginti & vnum occupatæ sedis apostolicæ mortuus & sepultus est Viterbii in ecclesia beatæ Mariæ virginis ad Gradus tertio Kalendas Decembris, anno 1268. Cumque de nouo pontifice eligendo diutius disceptaretur, annis duobus & nouem mensibus sedes apostolica pastore vacauit.

EPISTOLA I.

CLEMENTIS PAPÆ IV.
AD PETRVM GROSSVM DE SANCTO
ÆGIDIO.

Agnatos suos in Italiam venire vetat, eosque ad humilitatem hortatur.

Clemens episcopus seruus seruorum Dei dilecto filio Petro Grosso de sancto Ægidio salutem & apostolicam benedictionem.

MVLTI de nostra promotione gaudentibus, nos sumus qui certius immensitatem oneris experimur: & idcirco quod aliis gaudium, nobis metum subministrat & fletum. Sane vt scias qualiter his auditis debeas te habere, scire te volumus quod humilior solito debes esse, neque enim quod nos vehementer humiliat debet nostros extollere, maxime cum honor huius sæculi momentaneus sit, & sicut ros transeat matutinus: nec ad nos te, nec ad fratrem tuum, vel ex aliis nostris aliquem venire volumus, sine nostro speciali mandato. Quia spe sua frustratus, si secus venire præsumeret, oporteret redire confusum. Sed nec in tuæ sororis nuptiis gradum quaras propter nos altiore, nec enim nos haberes propitios, nec in aliquo adiutores. Si tamen eam filio militis simplicius desponsaueris, in tercentum libris Turonensibus tibi proponimus subuenire. Et si altiora quæsiueris, nec a nobis denarium speres vnum, & hoc ipsum secretissimum esse volumus, & tibi & matri solummodo notum esse. Illud etiam scias, quod nullum nullamque de sanguine nostro sub nostri sublimatione obtentu inflare volumus, sed tam Mobiliam quam Cæciliam illos viros habere volumus,

quos haberent, si essemus in simplici clericali. Sibyllam visita, & dic ei quod locum non mutet, sed remaneat apud Susam, & omnem maturitatem, & habitus honestatem obseruet, & preces nobis pro aliquo non præsumat assumere. Nam & ei, pro quo fierent, essent inutiles, & ipsi qui rogauerit damnosæ. Et si forte per aliquos ex hac causa munera offerantur, ea respuat, si vult nostram gratiam retinere. Saluta matrem & fratres: non scribimus tibi, nec familiaribus nostris sub bulla, sed sub Piscatoris sigillo, quo Romani pontifices in suis secretis vtuntur. Datum Perusii in festo sanctarum Perpetuæ & Felicitatis.

EPISTOLA II.

CLEMENTIS PAPÆ IV.

AD VVELODIZLAVM ELECTVM SALTZBURGENSEM
EPISCOPVM.

Ipsum confirmat in archiepiscopum Saltzburgensem.

*Clemens episcopus seruus seruorum Dei dilecto filio Vvelodizlao
electo Saltzburgensi salutem & apostolicam
benedictionem.*

ROMANA ecclesia, cui diuina inscrutabilis altitudo dispositione incommutabile præcipuum contulit super ceteras magistratum, pium ad cunctas alias in huius orbis latitudine constitutas ecclesias materna prouisione habens respectum, laudabili studuit hæcenus obseruantia custodire, vt de illis potissimam curam gerens, eis, opportunitatis tempore occurrente, congrua subuentionis non differret consilia tam libenter quam liberaliter exhibere. Nos etiam, qui licet insufficientibus meritis in sublimi culmine apostolici specula sumus, disponente Domino, constituti, prædecessorum nostrorum Romanorum pontificum in hoc vestigiis inhærendo, prædictas ecclesias tam proximas quam longe positas paternæ considerationis oculis intuentes, iniunctum erga ipsas solitudinis nostræ ministerium circumstantiis vniuersis, ac variis personarum, rerum, locorum & temporum emergentibus necessitatibus diligentibus inspectis, quan-

Concil. Tom. 28.

Q99 ij

tum nobis ex alto permissum fuerit, ita vigilanter intendimus exercere, vt nihil prorsus in spiritualibus vel temporalibus desit ibi, quod per diligentia nostræ studium possit aut debeat procurari. Et quamuis ministerii huiusmodi debitum circa singulas ecclesias exoluere cupiamus, erga illas tamen, quæ viduitatis deplorant incommoda, vt videlicet ipsis de pastoribus iuxta cor nostrum idoneis cæli prouidentia vtiliter consulatur, curis continuis, eoque anxius attingimur insultibus, quod successiuus eo instantius propulsamur, quo ipsæ, dum vacant periculis subiacentes maioribus, potiori noscuntur apostolico suffragio indigere. Sane venerabilis frater noster Vlrucus, quondam Saltzburgenfis archiepiscopus, rectæ considerationis meditatione aduertens, quod ipse qui iam vergens in senium, multa proprii corporis debilitate grauari dicitur in commisso sibi plebis gubernaculo, variis de causis se fructuose gerere, sicut erat expediens, non valebat, ac proprium & subditorum periculum reformidans, zelo caritatis, quo erga ecclesiam suam vige-
bat, inductus, ne occasione suæ impotentia gregem suum inimicus insidiator inuaderet, vel ecclesie Saltzburgenfi vtilitatibus dispensatoriis per inualitudinem forsitan desperiret, ipsius ecclesie regimine elegit sponte cedere; per literas & nuntium specialiter supplici a nobis deposcens instantia, vt cessionem ipsius, quam sic offerebat spontaneus, de benignitate apostolica recipere dignaremur. Nos autem tam ipsius archiepiscopi quieti & commoditatibus prouidere, quam eiusdem ecclesie occurrere periculis opportuna diligentia intendentes, cessionem ipsius duximus admittendam. Per huiusmodi vero cessionem in manibus nostris factam, eadem Saltzburgenfis ecclesia pastore vacante, ordinationem illius nobis specialiter referuantes, inhibuimus expresse capitulo Saltzburgenfi, ne ad electionem seu postulationem aut nominationem aliquam procederent de archiepiscopo illa vice, ac decreuimus nihilo minus irritum & inane, si quid contra inhibitionem huiusmodi contingeret attentari. Et demum de salubri prouisione ipsius Saltzburgenfis ecclesie sollicitè cogitantes, post exactæ deliberationis examen, decens ac necessarium nihilo minus & expediens fore vidimus, vt ea-

dem ecclesia titulo nobilitatis insignis, quæ, currentium dierum faciente malitia, multis est discriminibus exposita, variis conquassata molestiis, grauiusque in temporalibus diminuta, & enormiter in spiritualibus deformata, nobilis decore sponsi ac utilis ornaretur, cuius potentia & prouidentia circumspecta damna resarciantur, ipsius regantur directa, & indirecta in debitam rectitudinis semitam dirigantur, ecclesiastica defensetur libertas, cleri status reddatur tranquillior, & commodis salutis & gaudii plebs latetur. Vnde nos laudabiles actus tuos, quibus de virtute in virtutem proficiens in oculis hominum, a tuæ iuuentutis primitiis te gratum reddere studuisti, delectabiliter in animo reuoluentes, ac de redolentis tuæ famæ suauitate, quæ publico prædicatur testimonio, quod claram serenissimorum tuorum nobilitatem natalium studiis ac operibus nobilitare satagis virtuosis, odorem acceptabilem sentientes, in te generosum ac benedictionis filium direximus oculos mentis nostræ. In quo te ipsi Saltzburgenfi præficiendo ecclesiæ noster non indigne spiritus requieuit, spem grandem ac fiduciam obtinentes, quod cum sis multorum principum consanguinitate & affinitate subnixus, litera sufficienti dotatus, gratus moribus, conuersatione placidus, vitæ honestate conspicuus, aliisque virtutibus multipliciter insignitus in spiritualibus, nihilo minus prouidentiam ac in temporalibus discretionem obtinens, ecclesia eadem per tuam potentiam & circumspersionem fructuosam ab instantibus periculis efficaciter eruetur, a futuris præseruabitur salubriter; & non solum in suis bonis iuribus, immunitatibus, & libertatibus magnifice defensabitur, verum etiam optatæ felicitatis & prosperitatis augmentum spiritualiter & temporaliter ad pacem & bonum statum subditorum sibi cleri & populi diuina fauente clementia consequetur. His itaque digna meditatione pensatis ecclesiæ prælibatæ, cuius in hac parte profectum potissime attendimus, speciali volentes diligentia prouidere, de fratrum nostrorum consilio & apostolicæ potestatis plenitudine in nomine Domini, non obstante defectu quem in ordinibus pateris, & ætate, te tunc præpositum Visegradensis ecclesiæ, capellanum nostrum, prælibatæ Saltzbur-

genſi eccleſiæ in archiepiſcopum præfecimus & paſto-
rem, curam & adminiſtrationem illius tam circa ſpiritualia
quam temporalia tibi totaliter committentes. Quapro-
pter diſcretionem tuam rogamus, monemus attentius,
& hortamur per apoſtolica ſcripta, tibi in virtute obe-
dientiæ diſtricte præcipiendo mandantes, quatenus tibi
onus a Domino impoſitum reuerenter ſuſcipiens ad com-
miſſam tibi eccleſiam cum plena noſtræ gratiæ benediſtio-
nis accedas, & illius commiſſum tibi regimen ſic pruden-
ter & vtiliter exequaris, quod ipſa tuo ſalubri miniſterio
gubernetur feliciter, ac proſpere dirigatur, tuque velut
paſtor ſolicitus gregis dominici tuæ cuſtodix deputati vi-
gilem curam gerere comproberis, ex quibus clara tui fa-
ma nominis extendatur latius, & erga perſonam tuam be-
neuolentia noſtræ ſinceritatis digne de bono in melius au-
geatur. Datum Peruſii quarto Idus Nouembris, pontifi-
catus noſtri anno primo.

EPISTOLA III.

CLEMENTIS PAPÆ IV.

AD PETRVM ELECTVM PATAVIENSEM
EPISCOPVM.

Ipfum confirmat in episcopum.

*Clemens episcopus ſeruus ſeruorum Dei dilecto filio Petro electo
Patauieſi ſalutem & apoſtolicam benediſtionem.*

IN ſupremæ ſpeculationis vertice, cui nos licet indignos
apoſtolicæ dignitatis gradus prætulit, conſtituti, de va-
riis immenſiſque negotiis iugiter emergentibus ſolicitu-
dinis apoſtolicæ ſtudio dirigendis continua reddimur at-
tentione ſoliciti, ne diligentix noſtræ miniſteriũ videatur
deefſe, vbi paſtorale tenemur iniunctum nobis officium
exercere. Inter quæ de ſtatu proſpero ac ſalubri eccleſia-
rum omnium vbilibet poſitarum curæ noſtræ ſpecialiter,
ſuperna diſponente clementia, commiſſarum aſſidue co-
gitamus, & profundis vigiliis excitamur, vt aliquid peni-
tus non deſit inibi, quod ad ipſarum vtilitatem per nos
valeat procurari. Specialiter autem ad illas, quas vidui-
tatis incommoda deplorare conſpicimus, noſtrum ani-
mum conuertentes, in hoc præcipue noſtra ſedulitas offi-

ciosa versatur, ut eadem de personis secundum nostrum idoneis celeriter ordinentur, ad quod eo instantius vigilamus, quoad id ex susceptæ administrationis cura specialius obligamur. Et quo ecclesias ipsas per vacationem illarum diutinam maioribus spiritualiter & temporaliter exponi discriminibus intuemur. Sane Patauiensis ecclesia pastoris solatio destituta dilecti filii capellani eiusdem ecclesiæ pro futuri electione pontificis, ut est moris, die ad eligendum præfixa conuenientes in vnum, Spiritus sancti inuocata gratia, dilectum filium Vvelodislaum, nunc Saltzburgensem electum, tunc capellanum nostrum, & ecclesiæ Vvisegradensis præpositum, in eorum episcopum vnanimiter & concorditer postularunt, & postulationem huiusmodi præsentantes illam admitti cum instantia postularunt. Nos quidem postulatæ personæ, de cuius probitate multa laude digna relata nobis fuerant, nec non & de illius meritis certam volentes notitiam obtinere, eundem electum ad nostram duximus præsentiam euocandum, qui velut obedientiæ filius se nostro conspectui præsentauit. Licet autem postmodum inspecta electi eiusdem laudabilium copia meritorum, de quibus tam per communis famæ præconium & multorum fide dignorum laudabile testimonium, quam etiam per experientiam facti nobis euidenter constitit, postulationem prædictam velut de persona sufficienti & idonea canonice celebratam deliberassemus admittere: interim tamen venerabili fratre nostro Vlrigo quondam Saltzburgenfi episcopo, pro eo quod ipse in commisso sibi plebis gubernaculo variis de causis se vtiliter gerere, sicut erat expediens, non valebat, cessionem suam archiepiscopalis regiminis nobis per speciales literas & nuntium offerente, illamque a nobis admitti cum instantia postulante, nos tam ipsius archiepiscopi quieti & commoditatibus providere, quam Saltzburgenfis ecclesiæ occurrere periculis, opportuna diligentia intendentes, cessionem ipsius duximus admittendam. Recepta huiusmodi cessione nos attendentes, quod nobilis ecclesia ipsa, quæ dierum faciente malitia multis periculis est exposita, virtuosus ac potentis indigebat cura rectoris, ipsum electum eidem Saltzburgenfi ecclesiæ in archiepiscopum

præfecimus & pastorem. Demum vero ne præfata Patauiensis ecclesia, quæ præpositi pastoris carebat solatio, prolixioris vacationis detrimenta sentiret, studiose vacauimus ad exquirendum virum talem, qui ad ipsius ecclesiæ regimen idoneus haberetur. Vnde nos ad personam tuam, quam nostræ benevolentia plenitudinem affectam odor famæ nobis reddit acceptam, cum sufficiens tibi literarum scientia suffragetur, & habearis vir vitæ laudabilis & conuersationis honestæ, morum honestate decorus, discretionis maturitate conspicuus, clarus meritis, & alias in spiritualibus & temporalibus circumspectus, nostræ considerationis dirigentes intuitum, ac sperantes quod virtutibus defursum tibi traditis insignitus ipsam Patauiensem ecclesiam feliciter, dante Domino, gubernabis, ipsaque utilis gubernationis munita præsidio salubriter præseruabitur a noxiis, & optatis prosperitatis affluet incrementis, in nomine Domini te tunc ecclesiæ Vratislauensis canonicum ipsi Patauiensi ecclesiæ de fratrum nostrorum consilio & apostolicæ plenitudine potestatis præfecimus in episcopum & pastorem. Ideoque discretioni tuæ per apostolica scripta in virtute obedientia firmiter præcipiendo mandamus, quatenus impositum tibi onus a Domino suscipiens, reuerenter ad commissam tibi ecclesiam cum gratia nostræ benedictionis accedas, illius amplificandis honoribus & profectibus procurandis te sic reddendo sollicitum, vt laudabilis famæ tuæ titulus apud remotos & proximos clareat per effectum, & in delectationem nobis veniat, te semper & condigna gratia prosequi, & tuis desideriis fauorem beneuolum impertiri.

Datum Perusii octauo Kalendas Decembris, pontificatus nostri anno primo.